

Становище

от проф. д.и.н. Васил Николов, НАИМ-БАН,
за научната продукция и научно-изследователската дейност
на гл. ас. д-р Красимир Ников, НАИМ-БАН,
кандидат в конкурс за доцент в НАИМ-БАН

266/06-03.12г

Кандидатът в обявения от НАИМ конкурс за доцент за нуждите на Секция за тракийска археология гл. ас. д-р Красимир Ников отговаря на условията за участие в такъв конкурс, регламентирани в чл. 24, ал. 1 от Закона за академичния състав и чл.19, ал. 1 от Правилника на НАИМ по този Закон: има образователната и научна степен „доктор”, от 2003 г., т.е. от повече от две години, заема академичната длъжност „главен асистент”, няколко години е бил хоноруван университетски преподавател, участвал е в и ръководи теренни археологически екипи, автор е на достатъчен брой научни публикации, които не са свързани с темата на докторската му работа, участвал е в научноизследователски проекти, участвал е в национални и международни научни форуми.

Декларирам, че не съм съавтор в научната продукция на кандидата, която оценявам.

Не оценявам научната продукция на кандидата, която е свързана с докторската му дисертация, както и тази, с която е участвал в конкурса за главен асистент.

1. Публикации и тяхното цитиране

Красимир Ников е утвърден специалист по керамиката от ранната желязна епоха в Тракия. Изследва различни нейни аспекти, поставя ги в по-широк териториален контекст, което му позволява да прави и обосновани исторически изводи.

Важно направление в работата му е свързано с проблеми от кръга на местното керамично производство в южните части на Тракия през този период. Изследвайки керамиката, която е най-динамичния елемент на материалната култура, Ников я използва като база за периодизацията и хронологията на ранната желязна епоха, за установяване на регионални варианти в развитието, както и при доказване на контакти със съседните региони. Тематиката е разработена в няколко статии - негови или в съавторство. Сред тях има публикации, посветени на датирането на някои изследвани комплекси; предложил е модел, който обяснява констатираните сходни или идентични белези на керамичните съдове в огромни части на Тракия. Кандидатът прави опит за разграничаването на различни локални стилове в украсата на керамиката, като търси обяснение за тяхното съществуване; поддържа становището, че в тези стилове е възможно да се види отражение на формиращото се самосъзнание на големи групи от хора - основа на регистрираните по-късно по писмени извори племенни общности. Важен аспект в изследванията на Ников е търсенето на мястото на древна Тракия във формирането се геометрично койне в Средиземноморския басейн. Намирам за правомерен извода, че наблюдаваните сходства с културите извън Тракия намират обяснение както във формиращия се сходен начин на мислене, така и в съществуването на преки връзки между отделните общности. А това означава, че Тракия през ранната желязна епоха е част от това койне.

Проучването на появата и разпространението на монохромна керамика в Тракия, която е изработената на бързо гърнчарско колело, представя второто изследователско направление в научната работа на Кр. Ников. Неговите задълбочени изследвания довеждат до съществена корекция на господстващата доскоро теза за датирането и характера на тази керамика (погрешно наричана „сива тракийска керамика”), както и за времето на нейната поява в Тракия. Той убедително доказва съществуването ѝ още през втората половина на ранната желязна епоха. Произходът на тази керамика (форми и

украса) той установява в Северозападна Анатолия и предлага модел за нейното проникване в югоизточната зона на Тракия.

Особено място в това направление от изследванията на кандидата заема представената (под печат) монография, посветена на архаичния монохромен керамичен комплекс от Аполония Понтийска („Сивата монохромна керамика от Аполония. Към въпроса за нейния произход и първоначална поява (края на VII-VI в. пр. Хр.)”). Направен е подробен анализ чрез прилаганите актуални методи за обособяване на керамични технологични групи. На тази база е предложен сравнителен анализ с керамиката от Еолия, някои от прилежащите ѝ острови и отделни обекти от вътрешността на Западна Анатолия, според който Ников достига до убеждаващи ни в правомерността си изводи, а именно, че керамиката от Аполония намира най-добри съответствия както със Северна Еолия, така и с един от обектите от вътрешността на Западна Анатолия. Тези наблюдения водят и до съответни исторически изводи. В този смисъл работата на кандидата има важно методическо значение като образец на изследване на керамични комплекси, използването на резултатите за сравнителни проучвания и изграждане на възможните исторически изводи.

Продължение на проучванията от представеното направление в работата на Ников е проследяването на по-късното развитие на монохромната керамика в различни части на Тракия, както и публикуването на монохромна и рисувана гръцка керамика от различни обекти.

Обективна оценка на основните резултати от работата на кандидата са многобройните цитати на неговите научни публикации, които той представя - 140, от които около една четвърт в чужди издания.

2. Участие в изследователски проекти

Ников участва през годините в няколко изследователски проекта - „Ранни трако-елински контакти в района на Южното Черноморие (по археологически данни от Карнобатско, V в. пр. Хр.)” (2005-2008), „Groupement de recherche Mer Noir” (2005-2009), „Лазерни методи за диагностика в археологията” (2008-2011), както и в големия интердисциплинен проект (с международно участие) за спасително археологическо проучване на Ада тепе, който започна през 2010 и продължава.

Кандидатът е участвал в многобройни теренни проучвания, а е ръковолил разкопките на други няколко обекта - Полски Градец, Созопол, Любимец, Кермен, Овчарци, Боздуганово, Пет могили, както и Ада тепе (съръководител). Проучванията са проведени на високо методическо ниво.

3. Участие в национални и международни научни изяви

Ников е участвал в дузина национални и международни конференции и симпозиуми, включително и в съседните страни.

В резултат от казаното по-горе считам, че с **убеденост мога да препоръчам на останалите членове на научното жури да подкрепим даването на гл. ас. д-р Красимир Ников на академичната длъжност „доцент” в НАИМ.**

Февруари 2012, София

